

Helis Oidekivi-Kosapoeg

HARJUTA EESTI KEELT TEISE KEELENA C1

30 kuulamis- ja 30 lugemisülesannet

Hea eesti keele õppija!

Oled jõudnud eesti keele õpingute redeli viimasele pulgale: tegeled selle kauni keele detailidega ja võimalik, et valmistud ka C1-taseme eksamiks. Sinu senised pingutused on vilja kandnud ja see on tunnustust väärt!

Tasemeeksam võib tekitada mitmesuguseid emotsioone: muidugi põnevust, aga võib-olla ka väikest või suuremat närvikõdi. Mõnikord küsivad õpilased minult, kuidas saaks eksamiks veel harjutada: hoolikalt täiendatakse küll sõnavara, ka grammatikateadmisi, ent eksamil grammatikateadmisi ju eraldi ülesannetega ei kontrollita. Suisa pooled punktidest annavad hoopis lugemis- ja kuulamisülesanded, milleks valmistumine tekitab aga segadust. Õpilased kuulavad tublisti raadiosaateid ja see on igatahes kasulik, kuid saadetega ei tule kaasa ülesandeid. Artiklite või raamatute lugemine arendab sõnavara ja annab kindlustunnet, kuid ka nende tekstide kõrval ei ole harjutusi, mis aitaksid kontrollida, kas loetust on õigesti aru saadud ja kas eksamil arusaamist väärtuslike punktidega hinnataks. Kuidas saaks tubli õpilane end aidata, et eksamil edukas olla?

Selles kogumikus on harjutused, mis aitavad kindlustunnet kasvatada. Need harjutused ongi mõeldud just eksami lugemis- ja kuulamisosa valmistumiseks. Suur osa harjutustest on täpselt sellises formaadis nagu eksamil. Ka ülejäänud ülesanded keskenduvad sellele, et parandaksid oskusi, mille omandatust eksamil kontrollitakse: lugemisosas saad harjutada kiiret infootsimist ja tutvuda eri tüüpi tekstidega populaarteaduslikust artiklist arengukavani. Kuulamisülesandes saad harjutada konspekteerimist ja püüda kõrvaga nii pisiasju kui ka üldpilti. Seda kõike selleks, et oleksid eksamil tähelepanelik, kiire ja produktiivne!

Soovin ülesannete lahendamisel rõõmu ja eksamil palju edu!

Kogumiku autor Helis Oidekivi-Kosapoeg

Hea õpetaja!

C1-taseme õpetamine annab õpetajale vabaduse, millesarnast teiste rühmade õpetamine ei paku: vabaduse leida õpilastele nii kuulamis- kui ka lugemistekste pea kõikide tekstide seast, mis kättesaadavad. Selline vabadus pakub palju põnevust tuhnida raadio- ja telearhiivides ning avastada uusi huvitavaid saateid, artikleid, meediaväljaandeid ja palju muud.

Teisalt, nagu teame, on sellise materjali otsimine ja läbitöötamine ajamahukas. Iga uus tekst nõuab süvenemist ja harjutuse väljanuputamist, et see oleks õpilasele ka kasulik. Soovime ju, et õpilased oleksid eksamiks maksimaalselt valmistunud. Vajame südamerahu, et oleme andnud omalt poolt kõik. Aega pole ühel tegusal õpetajal aga kunagi üleliia. Just see on harjutuskogumiku esimene eesmärk: vähendada õpetaja vaeva. Olen ise tundnud puudust ülesannetest, mille vastuseid saan kontrollida. Et saaksin neid kasutada üha uuesti ja uuesti ega peaks kulutama aega ülesande lahendamisele enne tundi.

Olen näinud, et õpilasi ajab segadusse teadmatus, mis neid eksamil ees võib oodata. Just seetõttu olen aastate jooksul proovinud õpilasi ise aidata. Vaatame läbi eksamiülesandeid, mida pakub Haridus- ja Noorteameti veebileht, kuid nendega võib sisustada vaid paar tundi. Õpilased vajavad rohkem harjutamist. Sestap olen kogunud kokku toredad tekstid, mis on pakkunud õpilastele nii rõõmu kui ka väljakutset. Kõik tekstid on muutmata kujul. On nii kergemaid, mis annavad eduelamuse, kui ka suurt pusimist nõudvaid; nii selliseid, mida jätan koduseks ülesandeks, kui ka selliseid, mille võtame pigem tunnis ette. Niisiis on kogumiku teine eesmärk, et õpilastel oleks enne eksamit kindlustunne: nad teavad, et on sarnaseid ülesandeid juba lahendanud, ning pole hirmul selle ees, mis neid ootab.

Ülesandeid on erinevatest valdkondadest. Mina võtangi tunnis julgelt erinevad teemad ette, püüdmata neid ilmingimata omavahel siduda. Ka eksamil võib olla ülesandeid seinast seina teemadel ja usun, et oskus kiiresti ühelt teemalt teisele lülituda tuleb kasuks.

Tasemelt on selle kogumiku ülesanded samuti pisut erinevad: tunnete oma õpilasi kindlasti hästi ja näete, mida neil parasjagu sel päeval vaja on. Võib-olla kurdavad nad, et just üht tüüpi ülesanded valmistavad neile suurt muret. Siis saate ette võtta täpselt sellise ülesande. Võib-olla näivad nad sel päeval väsinumad kui tavaliselt ja siis võite võtta mõne lihtsama teksti, et parandada õppijate motivatsiooni, pakkuda tujutõstvat eduelamust, tekitada põnevat diskussiooni. Võib-olla on teil tunni lõpuni 15 minutit ja tunnete, et selle aja sisse mahuks üks lühike kuulamine. Siis võite otsida välja just selle õige pikkusega kuulamisülesande.

Loodan väga, et kogumik täidab oma eesmärged ning sellest on tundides kasu ja rõõmu!

Kogumiku autor Helis Oidekivi-Kosapoeg

Sisukord

KUULAMINE	6
1. Tordid filmis	7
2. Televisiooni leiutamine	8
3. Rähnide aju	9
4. Esimene Tour de France'i velotuur	10
5. Olümpia kurioosumid	11
6. Coco Chanel	12
7. Seiklus emaarangutaniga Borneo metsas	13
8. Tallinna kummituslood	14
9. Kaduvad pärismaalased	16
10. Vana hobune tahab ka kaeru	17
11. Panama kanali ehitus	18
12. Päevakaja	19
13. Aktiivseima kooliklassi võistlus	20
14. Väikelaste silmade tervisest	21
15. Teadus Antiik-Roomas	22
16. Aasta investor Katri Teller	23
17. Päevakaja	24
18. Andy Warhol	25
19. ChatGPT aitab õide puhkeda kehvadel sõnaseppadel	26
20. Raadio leiutamine	27
21. Kaheksajalad näevad magades und	28
22. Migratsioon on sama vana kui inimkond	29
23. Kratt	30
24. Kihelkonnad	31
25. Päevakaja	33
26. Päevakaja	34
27. Elvis Presley	35
28. Korduvkasutatavad nõud laulupeol	36
29. Vetelpäästja argipäev	37
30. Liigeste registreerimine	38

LUGEMINE	39
1. Intervjuu psühholoog Tõnu Lehtsaarega	40
2. Säasehaigused	43
3. Vaimne kurnatus	45
4. Lusitaania teeteod	48
5. Linnapargid	50
6. Monitori kasutusjuhend	53
7. Uuring loeb inimeste mõtteid	55
8. Uudised noortele	57
9. Kiirakulaadija kasutusjuhend	59
10. Vanim inimjalg	60
11. Vabaõhumuuseumi arengukava	61
12. Ajumuutused kosmoselennul	62
13. Molutamine	64
14. Rehielamu	66
15. Isurid	68
16. Mõökvaalade laevarünnakud	71
17. Eesti Keele Instituudi teatmik	72
18. Margus Saar laulupeost	73
19. Raamatupoodide populaarseimad raamatud	76
20. Romaanivõistluse võitja Sven Mikser	77
21. Reklaam	79
22. Hommikukohv	80
23. Hundiema ühepajatoidu saladus	81
24. Luuletaja Kristiina Ehin	83
25. Viikingite kilbid	85
26. Nimede lood	86
27. Eesti lipp	88
28. Jaanipäev	89
29. Kõnetempo	91
30. Lehmad turul	93

KUULAMINE

ESIMENE ÜLESANNE

Tordid filmis

Ava QR-kood ja vaata-kuula ERR-i arhiivist „Ringvaate“ katkendit (00.50–06.52).

Vasta küsimustele.



6,02 minutit

1. Kust on saanud tort toiduna alguse?

2. Mis aastal toimus filmiajaloo esimene tordiloopimine?

3. Millal kujunesid välja tordinaljad?

4. Kelle üle neis naljades naerdi?

5. Tordiga pihta saanud inimene ei saa haiget, aga kannatab tema...

6. Mitu torti on filmistuudio väitel filmis „Suur võidusõit“?

7. Tordist keeldumine on tänapäeva filmis nagu... tagasilükkamine.

8. Mis riigis hüpati esimest korda tordist välja?

Arutelu

1) Kas sulle on tähtis, et filmil oleks ka sügavam filosoofiline mõte või naudid sa hoopis mõnusat meelelahutuslikku filmielamust? Põhjenda.

2) Milliseid filmides kasutatavaid sümboleid oskad veel välja tuua?

TEINE ÜLESANNE

Televisiooni leiutamine

Ava QR-kood ja vaata-kuula ERR-i arhiivist loengut. Konspekteeri see, kasutades mustandilehte. Pärast loengu lõppu on kaheksa minutit aega mustandi põhjal välja kirjutada viis **ühe-kahelauselist** olulisemat mõtet nii, et lugeja saaks aru, millest loeng rääkis.



4,4 minutit
Lülita video seadetes
sisse subtiitrid!

Loengus kasutatavad nimed ja mõisted: Philo Farnsworth, pildimuundur, Elizabeth II

1.	
2.	
3.	
4.	
5.	

KOLMAS ÜLESANNE

Rähnide aju

Ava QR-kood ja kuula ERR-i arhiivist Novaatori teadusuudist. Märki X kõigi õigete vastuste järele.



2,11 minutit

1. Miks rähnid varakevadel toksima hakkavad?

- A Et hirmutada teisi rähne.
- B Et leida süüa.
- C Et valmistada pesa.
- D Et hirmutada inimesi.

2. Miks toksimine rähnide aju ei kahjusta?

- A Rähni aju on võrreldes inimese omaga väga väike.
- B Rähni nokk on paks ja koosneb tugevast materjalist.
- C Rähni aju on nagu munakollane munavalge sees.

3. Rähnid teevad 12 000 lööki...

- A ... minutis.
- B ... tunnis.
- C ... päevas.

4. Mida tähendab, et rähn *trummeldab*?

- A Rähn toksib kiirelt ja valjult puud.
- B Rähn lehvitab aktiivselt ühe koha peal lennates tiibadega.
- C Rähn ründab konkurenti.

Arutelu

- 1) Nimeta lindusid, kelle sa nende laulu järgi ära tunned.
 - 2) Too näiteid selle kohta, kuidas inimene on tänapäeval loodusest kaugenenu.
- Mida loodusest kaugenemine inimesele tähendab?

NELJAS ÜLESANNE

Esimene Tour de France'i velotuur

Ava QR-kood ja vaata-kuula ERR-i arhiivist loengut. Konspekteeri see, kasutades mustandilehte. Pärast loengu lõppu on kaheksa minutit aega mustandi põhjal välja kirjutada viis **ühe-kahelauselist** olulisemat mõtet nii, et lugeja saaks aru, millest loeng rääkis.



4 minutit
Lülita video seadetes
sisse subtiitrid!

Loengus kasutatavad nimed ja mõisted: L'Auto Magazine ehk ajakiri Auto, Maurice Garin, Püreneed

1.	
2.	
3.	
4.	
5.	